

ДО ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ

Меркулова Н. В., Панасенко К. О.

Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку України зумовлюють кардинальні змістові зміни в галузі управління загальноосвітніми навчальними закладами. У зв'язку з цим постають цілком нові вимоги до професійної підготовки магістрів менеджменту освіти. Багатогранність освітніх процесів, модернізація вищої освіти України в напрямі її демократизації, гуманізації, реалізації положень Болонського процесу детермінують необхідність підготовки кваліфікаційних фахівців, які спроможні впроваджувати у власній управлінській діяльності здобутки інноваційного характеру.

Загальнодержавна стратегія інноваційного управління, конкретизована в Конституції України (1996 р.), Законах України «Про освіту» (1996 р.), «Про загальну середню освіту» (1999 р.), «Про вищу освіту» (2002 р.), «Про інноваційну діяльність» (2000 р.), Державній національній програмі «Освіта: Україна ХХІ століття» (1993 р.), Національній доктрині розвитку освіти (2002 р.), нормативних положеннях Міністерства освіти і науки України. У цих документах наголошено на особливій значущості підвищення компетентності майбутніх керівників загальноосвітніх навчальних закладів, пошуку нових шляхів для розвитку національної школи з огляду на перехід до інноваційного управління, продукування психолого-педагогічних ідей із розроблення й упровадження нових технологій навчання магістрантів.

Глобальні трансформації, що охопили сучасну галузь освіти України, зорієнтовані на втілення концептуальних засад інноваційної освітньої політики, що формують на загальнодержавному рівні. Оперативно реагуючи на вимоги буття соціуму, загальноосвітні навчальні заклади обирають ключовим напрямом своєї діяльності саме інноваційність, що прогнозує гнучкість управління й кардинальну перебудову. З огляду на це модернізація

інноваційного управління стає основним ресурсом, що потенційно оптимізує освітню сферу через удосконалення діяльності всіх суб'єктів навчального процесу. Фахова підготовка майбутніх менеджерів освіти до впровадження інноваційного управління у закладі освіти – обов'язковий складник, що сприяє підвищенню рівня їхньої професійної майстерності й компетентності. Серед важливих аспектів дослідження проблеми підготовки керівників загальноосвітніх навчальних закладів до інноваційного управління виокремлюють наукове обґрунтування її сутності, що передбачає органічну інтеграцію науки і освіти, активне використання новітніх інформаційних технологій для поліпшення якості навчання магістрів менеджменту освіти.

Особливості підготовки магістрів менеджменту освіти до застосування освітніх інновацій схарактеризовано в наукових розвідках В. Є. Береки, Н. В. Василенко, Л. М. Ващенко, Т. Б. Волобуєвої, Л. І. Даниленко, І. М. Дичківської, Г. В. Єльнікової, В. В. Крижка, О. І. Мармази, М. М. Окси, Є. М. Павлютенкова, Г. О. Сиротенка, Т. М. Сорочан, Т. І. Сущенко та ін.

За даними Т. М. Сорочан, для підготовки керівників освітніх установ в системі післядипломної педагогічної освіти характерна низка суперечностей, зокрема між суспільною формою управлінської діяльності, колективним контекстом праці, що зумовлює міжособистісну взаємодію, та індивідуальною формою опанування управлінських технологій кожним керівником; об'єктивними вимогами суспільства до особистості й діяльності керівника та обмеженістю умов для розвитку його професіоналізму в повсякденній практиці; зосередженістю свідомості керівників на соціальному досвіді й необхідністю їх орієнтації на майбутні зміни в освіті; потребою забезпечення розвитку школи, що вимагає інноваційних підходів, та особистою неготовністю до впровадження інновацій [1, с. 9].

Досліджуючи початковий період навчання майбутніх керівників загальноосвітніх навчальних закладів на різних ступенях безперервної освіти, В. Є. Штанова стверджує, що попри всю своєрідність окремих труднощів існує

три взаємопов'язані групи, інваріативні стосовно змінюваних умов навчання: труднощі адаптації до нових умов навчання, підвищення кваліфікації професійної перепідготовки (сприйняття нового змісту навчання; нових форм навчально-виховного процесу, нових його суб'єктів; іншої науково-професійної кваліфікації тощо); труднощі самовиявлення особистісних якостей у нових умовах; новий ступінь безперервної освіти порушує інші вимоги до спрямованості й активності особистості, здібностей та ін.; труднощі оволодіння новими видами діяльності, знаннями, уміннями, навичками, професійними здібностями у 2,5 разу частіше виникають у період повної адаптації; іншими словами, наявність психологічної профпридатності суттєвою мірою підвищує ефективність професійної діяльності та пришвидшує процес адаптації [2, с. 12].

Отже, на сьогодні у фаховій підготовці магістрів менеджменту освіти існує нагальна необхідність цілеспрямованого впливу на майбутнього керівника навчального закладу для підвищення його самореалізації та самовдосконалення під час навчання у вищій школі. Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми фахової підготовки магістрів менеджменту освіти до інноваційного управління. У подальших студіях варто зосередити увагу на розробленні технологій формування готовності магістрів менеджменту освіти до інноваційного керівництва.

Література

1. Сорочан Т. М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика : монографія / Т. М. Сорочан. – Луганськ : Знання, 2005. – 384 с.
2. Штанова В. Є. Сутність та класифікація професійних якостей молодого керівника школи / В. Є. Штанова // Управління школою. – 2010. – № 16–18 (280–282). – С. 9–20.